

[Ulrich.]

gjort, og den vakte jo nogen Forfærdelse ved sin Ublufærdighed, idet man i denne Kommissionsindstilling havde foreslaaet, at man skulde gaa til en Afgiftsbetaling, Rentebetaling, hvad man nu vil kalde det, efter Kapitelstaksten paa Byg, Smør og Flæsk, saaledes at man lagde de sidste 20 Aars Priser til Grund. Dette vilde jo betyde, at man gik ned til at kræve en Rentebetaling, der laa langt under Halvdelen af den nuværende. Dette har den højtærede Landbrugsminister dog indset var for grov en Bid, men den skulde dog virke under Landstingsvalgekampen, og i sit Forslag er Ministeren gaaet ned til de sidste 5 Aars Gennemsnitspris som Grundlag for denne Udregning af Priserne og har begrænset dem yderligere derigennem, at der i Lovforslaget § 4 findes en Bestemmelse om, at den ikke maa være mere end 50 pCt. og ikke under 50 pCt. af den nuværende. Men derved bliver Lovforslaget jo ikke mere berettiget. Hele Lovforslaget lider af den overordentlig store Fejl at være en Særlovgivning for Statsfæstere — som den ærede Ordfører for Partiet Venstre ganske rigtigt udtrykte sig —, og en Særlovgivning for Statsfæstere har vi ikke Brug for. Det, vi har Brug for, og det, som den højtærede Minister skulde bestræbe sig for at fremsætte, er et Lovforslag, der kunde gøre det danske Landbrug rentabelt, ikke alene de danske Statsfæsternes Brug, men samtlige danske Landbrug. Men den højtærede Minister har ikke nogen Interesse for andre Landmænd — lader det til — end Statshusmænd, og da særlig Statsfæstere, men det kan vi andre selvfølgelig ikke nøjes med, og det danske Samfund kan ikke være tjent med Særlovgivninger af denne Art samtidig med, at vi maa savne en Lovgivning, der kan blive til Gavn for hele vort bærende Erhverv.

Hvad er Sandheden om Statsfæsternes? De har faaet Hjælp af Staten i større Udstrækning end alle andre Borgere i Landet, og efter at de har faaet en saadan Særstilling, efter at Staten har gjort en mægtig Indsats for disse Mennesker, er Regeringen saa ublufærdig at komme og kræve, at disse Mennesker, som har faaet baade i Pose og i Sæk, skal hjælpes forud for alle andre Mennesker. Dette er saa meget mere upaakrævet, som Staten jo er Kreditor, og det ligger i Statens Haand at vise sig som den velvillige og imødekommende Kreditor og yde disse Mennesker al den Støtte og Hjælp, som det overhovedet er muligt uden at gaa til Lovgivning derom.

Det forekommer mig, at det havde været betydeligt bedre og meget mere naturligt, om Regeringen havde ladet være med at skæve til mulige Stemmer blandt Statshusmændene, hvad den øjensynlig har gjort ved Udarbejdelsen af dette Lovforslag, og i Stedet for havde varetaget det Samfundshensyn, som en Regering i allerførste Række maa være sat til at varetage.

Spørgsmaalet om, hvorvidt man i Fremtiden skal ind paa noget andet end hidtil, naar Staten vil hjælpe til ved Oprettelse af mindre Husmandsbrug, er en Sag for sig, og mit Parti skal være meget villigt til at gaa ind i en virkelig grundig Gennemdrøftelse af disse Problemer. Det er muligt — og jeg tror det —, at der findes andre Brugsformer, som vil være mere tilfredsstillende for Brugerne af saadanne smaa Brug end det Sammensurium, som Statsfæste i Virkeligheden er. Thi een Ting maa man aldrig glemme: at en Sammenblanding af Ejendomsforholdet og det rene Brugsforhold, saaledes som det er blevet praktiseret gennem Statsfæsteloven af 4. Oktober 1919, er og bliver et uheldigt Forhold, som aldrig nogen Sinde vil blive tilfredsstillende for de Mennesker, der er gaaet ind deri. Der praktiseres gennem Jordlovsudvalgets Virksomhed en Overgang fra den ene Brugsform til den anden, men det, der i den senere Tid er blevet praktiseret, og som jeg mener er rigtigt, er dette, at de Mennesker, som ikke kan klare sig, og som er udsat for at blive sat paa Gaden ved Tvangsauktion, bliver taget ind under Staten, idet de faar deres gamle Brug som Forpagtning. Det er netop en Brugsform, som tillader, at den Idé, som gaar ud paa at svare Afgift efter Kapitelstakst, og som har beskæftiget Landbo-Kommissionen, føres ud i Livet paa et rent Grundlag.

Dette Forhold er ikke noget nyt, i Tusindvis af Landbrug er inde under den Ordning, at der mellem Ejer og Bruger findes et rent Forpagtningsforhold, idet Brugeren svarer sin aarlige Afgift efter Kapitelstaksten for forskellige Varer, et overordentlig sundt og godt Forhold. Hvis den højtærede Minister vil gaa ind i en Drøftelse af at faa vore Statshusmandsbrug lagt om paa den Maade, at de Statshusmænd, der ikke kan klare sig, overlader Staten deres Ejendomme og gaar ind som Statsforpagtere, saa er vi at faa i Tale. Men hvorledes den højtærede Minister vil praktisere at bibeholde Fæstebruget samtidig med Indførelse af Kapitelstakstbetalingen, forstaar jeg ikke; det vil blive et Sammen-